

Ár 2017, föstudaginn 20. janúar, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hrannar Már Gunnarsson, Unnur Erla Jónsdóttir og Oddur Ólason.

Fyrir er tekið **mál nr. 42/2016:**

M
gegn
F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M hér eftir nefnd sóknaraðili, annars vegar og F hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni upphaflega með erindi dóttur sóknaraðila, dags. 4. ágúst 2016. Í því erindi var farið fram á að ábyrgðarskuldbinding sóknaraðila gagnvart lánnum dóttur hennar yrði könnuð ítarlega. Með tölvupósti nefndarinnar, 2. september var dótturinni bent á þá athugasemd F að sóknaraðili þyrfti að senda málið inn í sínu nafni. Ítrekun var send 20. október 2016

Nýtt leiðrétt eintak af kvörtun sóknaraðila barst nefndinni 26. október 2016 og var kynnt varnaraðila.

Svör varnaraðila bárust með bréfi dags. 4. nóvember 2016. Var bréfið áframsent sóknaraðila með tölvupósti nefndarinnar 7. nóvember 2016.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 20. janúar 2017.

II.

Málsatvik.

Eftir því sem fram kemur í málatilbúnaði aðila komst á samningur um greiðsluaðlögun dóttur sóknaraðila, A, samkvæmt lögum nr. 101/2010 þann 7. janúar 2014, en samningurinn hefur ekki verið lagður fram. Samningurinn fól í sér að lengd greiðsluaðlögunartímabils var 24 mánuðir og samningskröfur á hendur A yrðu felldar niður um 80% við lok greiðsluaðlögunartímabils. Samkvæmt grein 5.5. í samningnum náði eftirgjöf skulda einungis til skuldara en ekki ábyrgðarmanna og veðsala. Með bréfi dags. 26. nóvember sl. var sóknaraðila tilkynnt að hún yrði sem veðsali krafín um eftirstöðvar þeirra skulda sem tryggðar væru með veði í fasteign hennar. Var henni bent á að hafa samband við sérfræðing í einstaklingsviðskiptum í útibúi bankans í Hamraborg til að semja um umræddar skuldbindingar. Er því ómótmælt að í kjölfarið hætti dóttir sóknaraðila að efna skyldur sínar samkvæmt greiðsluaðlögunarsamningi, en þá voru tveir gjalddagar eftir af samningnum. Voru skuldir hennar í kjölfarið sendar í lögfræðinnheimtu.

Þann 15. ágúst 2016 ritaði A undir skilmálabreytingar á veðskuldabréfi nr. X og skuldabréfum nr. Y og Þ sem tryggingarbréf nr. Æ og Ö stóðu m.a. til tryggingar á. Ritaði A einnig undir viðauka við bílasamning nr. 114619 sama dag. Byggðu skilmálabreytingarnar á tillögum frá Umboðsmanni skuldara og greiðsluerfiðleikamati. Það athugast að ekkert af þessum gögnum hefur verið lagt fram í málinu.

Varnaraðili ákvað að aflýsa tryggingarbréfi nr. Æ, útg. 30. janúar 2008 af sóknaraðila, upphaflega að fjárhæð kr. 2.000.000, af fasteigninni R, en samkvæmt gögnum málsins er eignin veðsett fyrir fleiri veðlánnum til A.

III.

Umkvörtunarefni.

Í kvörtun sinni lýsir sóknaraðili kröfu sinni svo: „Óska eftir að ábyrgðarskuldbinding mín gagnvart lánnum dóttur minnar A, verði könnuð ítarlega.“

Sóknaraðili lýsir því að hún sitji í óskiptu búi og sé á lágmarkslífeyri og hún sjái sér ekki fært að borga af þeim lánnum sem dóttir hennar geti ekki staðið skil á. Hafi hún skrifað undir stóran hluta lánanna þegar maki hennar hafi enn verið á lífi og dóttir hennar vel gift.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess aðallega að kröfum sóknaraðila verði vísað frá. Til vara er þess krafist að kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili vísar til 5. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki frá 8. júní 2000. Samkvæmt umræddri 5. gr. sé það skilyrði fyrir meðferð úrskurðarnefndar að fjármálafyrirtæki hafi hafnað kröfu viðskiptamanns. Framlögð gögn sóknaraðila sanni ekki að hún hafi beint kröfum sínum að varnaraðila og að þeim hafi verið hafnað.

Verði ekki fallist á kröfu um frávísun málsins krefst varnaraðili þess að kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Hvað varði gildi ábyrgðarskuldbindinga sóknaraðila bendir varnaraðili á að í málinu liggja fyrir að í tengslum við útgáfu veðskuldabréf nr. X hafi verið framkvæmt mat á greiðslugetu útgefanda í samræmi við 3. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga. Greiðslumatið hafi verið jákvætt en niðurstaða þess hafi gefið til kynna að útgefandi hefði mánaðarlega greiðslugetu að fjárhæð 6.483 krónur eftir að gert hafði verið ráð fyrir greiðslu af veðskuldabréfinu. Þá var greiðslumatið undirritað og staðfest af útgefanda. Í málinu liggur einnig fyrir að sóknaraðili hafi ritað undir skjal merkt: „Niðurstöður greiðslumats“ en samkvæmt því ritaði hún undir svohljóðandi yfirlýsingu: „Greiðandi og ábyrgðarmenn hafa fengið afhent, kynnt sér og skilið þetta mat á greiðslugetu greiðanda og samþykkt það sem fullnægjandi fyrir sig. Þeir hafa einnig kynnt sér efni upplýsingabæklings F um persónuábyrgðir og veðtryggingar þriðja aðila.“ Samkvæmt fyrrnefndu veðskuldabréfi ritaði sóknaraðili jafnframt undir svohljóðandi yfirlýsingu: „Með undirritun sinni á skuldabréf þetta staðfestir veðsali, sem ekki er útgefandi, að hafa kynnt sér efni upplýsingabæklings um persónuábyrgðir og veðtryggingar þriðja aðila.“ Samkvæmt þessu hafi sóknaraðili kynnt sér efni samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga og upplýsingabækling um sjálfskuldarábyrgðir áður en hún undirritaði umrætt skuldabréf, sbr. 4. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga. Enn fremur liggja fyrir að útgefandi hafi staðfest með undirritun sinni á skjal merkt: „Forsendur greiðslumats“ að hún veitti

bankanum heimild til að kynna ábyrgðarmönnum/veðsala þær upplýsingar sem greiðslumatið hafi byggt á, sbr. fyrri másl. 3. gr. mgr. 4. gr. samkomulagsins.

Í tengslum við útgáfu tryggingarbréfs, sem hafi verið ranglega dagsett 29. janúar 2008, en sé í reynd frá 29. janúar 2009, hafi aftur verið framkvæmt mat á greiðslugetu útgefanda í samræmi við 3. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga. Hafi A gefið það út í tengslum við hækkun á yfirdrætti á myntvultureikningi til að mæta vaxtakostnaði. Greiðslumatið hafi verið jákvætt en niðurstaða þess gefið til kynna að útgefandi hefði mánaðarlega greiðslugetu að fjárhæð 6.230 krónum eftir að gert hafi verið ráð fyrir aukinni greiðslubyrði af yfirdrættinum sem hafi numið vöxtunum. Þá hafi greiðslumatið verið undirritað og staðfest af útgefanda. Í málinu liggja einnig fyrir að sóknaraðili hafi ritað undir skjal merkt: „Niðurstöður greiðslumats“ en samkvæmt því hafi hún ritað undir svohljóðandi yfirlýsingu: „Greiðandi og ábyrgðarmenn hafa fengið afhent, kynnt sér og skilið þetta mat á greiðslugetu greiðanda og samþykkt það sem fullnægjandi fyrir sig. Þeir hafa einnig kynnt sér efni upplýsingabæklings F um persónuábyrgðir og verðtryggingar þriðja aðila.“ Samkvæmt tryggingarbréfinu ritaði sóknaraðili jafnframt undir svohljóðandi yfirlýsingu: „Með undirritun sinni á tryggingarbréf þetta staðfestir veðsali, sem ekki er útgefandi, að hafa kynnt sér efni upplýsingabæklings F um persónuábyrgðir og verðtryggingu þriðja aðila.“ Samkvæmt því hafi sóknaraðili kynnt sér efni samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga. Enn fremur liggja fyrir að A hafi staðfest með undirritun sinni á skjal merkt: „Forsendur greiðslumats“ að hún veitti bankanum heimild til að kynna ábyrgðarmönnum/veðsala þær upplýsingar sem greiðslumatið hafi byggt á, sbr. fyrri másl. 3. mgr. 4. gr. samkomulagsins.

Með vísan til þess sem að framan sé rakið telur varnaraðili að hann hafi í öllum atriðum farið að ákvæðum samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga frá 1. nóvember 2001 við framangreindar lánveitingar og veðsetningar sóknaraðila. Þá hafi sóknaraðili ekki sýnt fram á að fyrir hendi séu forsendur til að víkja til hliðar veðsetningu fasteignar hennar á grundvelli 36. gr. laga nr. 7/1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggæringa eða annarra ógildingarreglna samningaréttarins.

Að lokum bendir varnaraðili á að úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki hafi engar heimildir til að þvinga fjármálafyrirtæki til samningsgerðar við viðskiptavin eins og sóknaraðili virðist fara fram á í kvörtun sinni enda stríði það gegn meginreglu samningaréttar um samningsfrelsi.

Með vísan til alls framangreinds telur varnaraðili veðsetningu sóknaraðila samkvæmt veðskuldabréfi nr. X og tryggingarbréfi nr. Ö gildar og beri því að hafna kröfum sóknaraðila.

V.

Niðurstaða.

Í kvörtun sinni lýsir sóknaraðili kröfu sinni svo: „Óska eftir að ábyrgðar-skuldbinding mín gagnvart lánum dóttur minnar A verði könnuð ítarlega.“

Varnaraðili telur óhjákvæmilegt að málinu verði vísað frá á grundvelli 5. gr. samþykktar nefndarinnar, þar sem segir að það sé „skilyrði fyrir meðferð úrskurðarnefndar að fjármálafyrirtæki hafi hafnað kröfu viðskiptamanns eða ekki hafi tekist að leysa málið með sátt innan fjögurra vikna frá því að viðskiptamaður lagði málið fyrir fjármálafyrirtæki.“

ÚRSKURÐARNEFND UM VIÐSKIPTI VIÐ FJÁRMÁLAFYRIRTÆKI

Sóknaraðili hefur hvorki mótmælt frávísunarkröfu varnaraðila né lagt fram gögn sem sanni að hún hafi beint kröfum sínum að varnaraðila og að þeim hafi verið hafnað. Er því óhjákvæmilegt að fallast á kröfu sóknaraðila. Það athugast jafnframt að málatilbúnaður sóknaraðila og sérstaklega kröfugerð er mjög óskýr. Til að unnt sé að taka afstöðu til erindisins er nauðsynlegt að gerðar séu skýrar kröfur, t.d. um niðurfellingu eða lækkun ábyrgðar og útskýrt á hverju sú krafa byggist.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfu sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, F, er vísað frá.

Reykjavík, 20. janúar 2017.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson
Unnur Erla Jónsdóttir

Hrannar Már Gunnarsson
Oddur Ólason